

Návrhy na posílení koordinace při spolupráci v rámci Evropské unie v oblasti vymáhání sankcí EU uvalených v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu

(vyplývající z Analýzy problematiky sankcí v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu ze dne 23.5.2022 zpracované spolkem Lexperanto¹)

1. **Obecné sankční nařízení** (nařízení (EU) č. 269/2014 v platném znění, v platném znění k datu zpracování výše uvedené Analýzy) i **konkrétní sankční nařízení** (nařízení (EU) č. 833/2014, v platném znění k datu zpracování výše uvedené Analýzy) předpokládají úzkou spolupráci mezi Finančními analytickými úřady členských států EU (dále jen „FAÚ“ a „členský stát“) při aplikaci sankcí EU uvalených v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu (dále jen „sankce“). V praxi ovšem tato spolupráce v některých případech ‚drhne‘ a neprobíhá tak hladce, jak by mohla. **Proto by měl být vymezen - pravděpodobně v určité formě interního nelegislativního dokumentu - rámec spolupráce a komunikace FAÚ členských států EU a Evropské komise, jenž by definoval konkrétní formy spolupráce a komunikace těchto orgánů v oblasti aplikace sankcí**, které jsou v obecné rovině uvedeny v čl. 12 obecného sankčního nařízení a čl. 6 konkrétního sankčního nařízení. Konkrétně by se mohlo jednat o následující formy spolupráce a komunikace:
  - (a) v případě, že FAÚ jednoho členského státu neodpoví v požadované lhůtě nebo ve lhůtě jednoho týdne na žádost o informace či o spolupráci FAÚ jiného členského státu, do dané komunikace mezi FAÚ těchto členských států intervnuje příslušný útvar Evropské komise, aby zvýšil tlak na „nereagující“ FAÚ z daného členského státu;
  - (b) v případě, že FAÚ jednoho členského státu začne rozkrývat vlastnickou strukturu subjektu, jenž by mohl podléhat obecnému a/nebo konkrétnímu sankčnímu nařízení, rozkryje tuto vlastnickou strukturu až po skutečné majitele bez ohledu na to, zda vlastnická struktura míří do jiných členských států EU nebo mimo EU: návrh řešení - jakmile rozkrytí dokončí, poskytne celou rozkrytou vlastnickou strukturu FAÚ z relevantního členského státu, tj. tomu členskému státu, kde se nachází ve vlastnické struktuře subjekt:
    - (i) v němž již nelze doložit přímý podíl jiného subjektu nebo subjekt, ve kterém drží přímý podíl potenciálně sankcionovaná osoba nebo subjekt ze třetího nečlenského státu EU, v němž není zřejmé, kdo má podíl², nebo
    - (ii) ve kterém drží přímý podíl sankcionovaná osoba³.

---

¹ Analýza problematiky sankcí v souvislosti s invazí Ruské federace na Ukrajinu ze dne 23.5.2022, https://www.rekonstrukcestatu.cz/download/3ErCEQ/analyza-problematiky-sankci_23-05-2022_final.pdf

² Příklad 1: Společnost A z členského státu A je ze 100 % vlastněna společností B z členského státu B, která je ze 100 % vlastněna společností C z členského státu C. Přímého 100% vlastníka podílu ve společnosti C nelze identifikovat. Zveřejnění vlastnické struktury společnosti A končí u společnosti C v členském státě C. Finanční analytický úřad z členského státu A identifikuje a dokládá vlastnictví ve společnosti A i ve společnosti B a identifikuje existenci společnosti C.

³ Příklad 2: Společnost A z členského státu A je ze 100 % vlastněna společností B z členského státu B, která je ze 100 % vlastněna společností C z členského státu C. Přímým 100% vlastníkem podílu ve společnosti C je sankcionovaná osoba. Finanční analytický úřad z členského státu A identifikuje a dokládá vlastnictví ve společnosti A, jakož i ve společnosti B a společnosti C až po sankcionovanou osobu.

Smyslem je vyhnout se „předávání“ rozkrývání vlastnických struktur, jakmile přesáhnou hranice toho členského státu, jehož FAÚ začal vlastnickou strukturu daného členského státu rozkrývat; jinak řečeno FAÚ členského státu, který začal vlastnickou strukturu rozkrývat, by rozkrytí měl dokončit, a případnému FAÚ z jiného členského státu předat až rozkrytou vlastnickou strukturu⁴.

2. **Měl by být vyjasněn a „zharmonizován“ přístup FAÚ ve všech členských státech k vymáhání obou Sankčních nařízeních, a to ve vztahu k vlastnickým podílům v rámci vlastnických struktur nacházejících se:**

- (a) v EU/EHP, jež jsou v konečném důsledku ovládané a/nebo vlastněné sankcionovanými subjekty. Konkrétně, FAÚ by neměly mrazit:
  - (i) podíly zabavováním či zajišťováním rozhodných dokladových dokumentů v situaci, kdy relevantní přímý podíl v právnické osobě či v uspořádání bez právní osobnosti z členského státu EU/EHP drží jiná právnická osoba či uspořádání bez právní osobnosti z členského státu EU/EHP, jež na jednu stranu není přímo vlastněna a/nebo ovládána sankcionovanou osobou, avšak jež je na druhou stranu v konečném důsledku vlastněna či ovládána sankcionovaným subjektem přes nepřímý podíl zasahující do třetí země mimo EU/EHP, tj. přes subjekt ze třetí země mimo EU/EHP⁵;
  - (ii) výplaty zisku (zamezením výplaty zisků z právnické osoby či uspořádání bez právní osobnosti společníkovi či podílníkovi v takové právnické osobě či uspořádání bez právní osobnosti) vyplývající z přímých podílů uvedených v situaci popsané v předcházejícím bodě (i);
- (b) mimo EU/EHP, jež jsou v konečném důsledku ovládaných či vlastněny sankcionovanými subjekty, FAÚ by naopak měly mrazit:
  - (i) podíly zabavováním či zajišťováním rozhodných dokladových dokumentů v situaci, kdy relevantní přímý podíl v právnické osobě či v uspořádání bez právní osobnosti z členského státu EU/EHP vlastní a/nebo ovládá jiná právnická osoba či uspořádání bez právní osobnosti z členského státu EU/EHP, jež je přímo vlastněna a/nebo ovládána sankcionovanou osobou, nebo jež je přímo vlastněna či ovládána subjektem ze třetí země mimo

---

⁴ Příklad 3: Na základě výše uvedeného příkladu 2 (společnost A z členského státu A je ze 100 % vlastněna společností B z členského státu B, která je ze 100 % vlastněna společností C z členského státu C. Přímý 100 % vlastník podílu ve společnosti C je sankcionovaná osoba, finanční zpravodajská jednotka členského státu A nepřestane odkrývat řetězec podílů v okamžiku, kdy řetězec podílů opustí hranici členského státu A a přejde do členského státu B: rozkryje celou vlastnickou strukturu (řetězec podílových podílů), která zahrnuje i přímý podíl ve společnosti B v členském státě B a ve Společnosti C v členském státě C, a jakmile rozkryje celou vlastnickou strukturu nebo její co největší část, předá svá zjištění včetně důkazních dokumentů Finančnímu analytickému úřadu členského státu C (v našem příkladu), kde tento Finanční analytický úřad C poté přijme nezbytná opatření.

⁵ Příklad 4: Na základě výše uvedeného příkladu 2 (společnost A z členského státu A je ze 100 % vlastněna společností B z členského státu B, která je ze 100 % vlastněna společností C z členského státu C. Přímý 100 % vlastník podílu ve společnosti C je sankcionovanou osobou) 100 % podíl na akciích a 100 % podíl na zisku ve společnosti A v členském státě A nebudou Finančním analytickým úřadem z členského státu A žádným způsobem zmrazeny a též nebudou zmrazeny podíly Finančním analytickým úřadem B ve společnosti B.

EU/EHP, kdy tento subjekt ze třetí země mimo EU/EHP je přímo či nepřímo vlastněn a/nebo ovládán sankcionovanou osobou⁶;

- (ii) výplaty zisku (zamezením výplaty zisků z právnické osoby či uspořádání bez právní osobnosti společníkovi či podílníkovi v takové právnické osobě či uspořádání bez právní osobnosti) vyplývající z nepřímých podílů uvedených v situaci popsané v předcházejícím bodě (i).

3. **Dále by mělo být vyjasněno, co znamená „zmrazení majetku“ ve vztahu k podílu:**

- (a) **k právnickým osobám a uspořádáním bez právní osobnosti, u nichž rozhodný dokladový dokument umožňující převod podílu v těchto osobách má podobu neveřejné listiny⁷** (např. akciové společnosti a evropské společnosti s listinnými akciemi na jméno nebo společnosti s ručením omezeným s kmenovými listy či svěřenské fondy se seznamy beneficentů v listinné podobě): návrh řešení – FAÚ členských států, kde se daná akciová společnost či evropská společnost nachází, by měly seznamy akcionářů, jež by měly být uloženy v sídlech těchto společností, dočasně zabavovat, tj. vzít k sobě do úschovy, aby dotčené podíly v těchto společnostech nemohly být převáděny;
- (b) **k právnickým osobám a uspořádáním bez právní osobnosti, u nichž je rozhodný dokladový dokument umožňující převod podílu v těchto osobách ve veřejné listinné či elektronické podobě⁸** (např. společnosti s ručením omezeným bez kmenových listů): návrh řešení – FAÚ členských států, kde se daná společnost s ručením omezeným nachází, by měly instruovat soudy či jiné veřejné orgány, jež registrují společníky těchto společností s ručením omezeným, aby nerealizovaly převody dotčených podílů v daných společnostech s ručením omezeným (např. zamítnutím návrhu na změnu zápisu podílníka držícího dotčený podíl v obchodním či jiném veřejném rejstříku);
- (c) **k právnickým osobám a uspořádáním bez právní osobnosti, u nichž je rozhodný dokladový dokument umožňující převod podílu v těchto osobách v neveřejné elektronické formě⁹** (např. akciové společnosti a evropské společnosti se zaknihovanými akciemi): návrh řešení – FAÚ členských států, kde se daná společnost nachází, by měly instruovat centrální depozitáře či osoby vedoucí evidence zaknihovaných akcií navazující na centrální depozitáře v dané zemi, jež registrují společníky těchto společností na akciových účtech (v jakékoli podobě), aby nerealizovaly převody dotčených podílů v daných společnostech prováděním změn

---

⁶ Příklad 5: Na základě výše uvedeného příkladu 2 a s ohledem na příklad 4 (společnost A z členského státu A je ze 100 % vlastněna společností B z členského státu B, která je ze 100 % vlastněna společností C z členského státu C. Přímý 100 % vlastník podílu ve společnosti C je sankcionovanou osobou) 100 % podíl na akciích a 100 % podíl na zisku ve společnosti C zmrazí Finanční analytický úřad členského státu C. Finanční analytický úřad členského státu C rovněž zmrazí 100 % podíl a 100 % podíl na zisku ve společnosti C, pokud je přímým vlastníkem tohoto podílu společnost D ze třetí země D, která je ve vztahu k výše uvedenému návrhu sankcí nespolupracující zemí, v níž má 100 % podíl na akciích a 100 % podíl na zisku sankcionovaná osoba.

⁷ Příklad 6: Seznam akcionářů vedený společností, obvykle v listinné podobě.

⁸ Příklad 7: Výpis (elektronický či listinný) z veřejného rejstříku vedeného rejstříkovým soudem nebo jiným k tomu kompetentním veřejným orgánem.

⁹ Příklad 8: Výpis (či záznam) z elektronicky vedeného účtu cenných papírů registrujících akcie a jejich vlastníky administrovaného centrálním depozitářem nebo přímým či nepřímým členem centrálního depozitáře.

zápisů majitelů zaknihovaných akcií na účtech zaknihovaných cenných papírů, které vedou.

4. **Konečně, mezi členskými státy by mělo být vyjasněno:**

- (a) jak počítat výši podílu „více jak 50 %“; momentálně různé členské státy používají různé vzorečky pro počítání přímých a nepřímých podílů v právnických osobách a právních uspořádáních, což znamená, že týž podíl ve stejné výši bude v určitém státě podléhat Sankčním nařízením a v jiném nikoli;
- (b) co znamená „podíl pod veřejnou kontrolou“; v současné době chybí definice „kontrola“, tj. ovládnutí, i definice „veřejné“, tj. který „konečný veřejnoprávní subjekt“ z Ruské federace musí mít kontrolu nad podílem v právnické osobě či právním uspořádání, aby se dalo považovat, že daný podíl je pod „veřejnou kontrolou“;
- (c) jak aplikovat sankce podle Obecného i Konkrétního Sankčního nařízení na osoby, jež drží podíl ve prospěch sankcionovaných subjektů a tyto osoby jsou tj. „osoby blízké“ sankcionovaným subjektům, a to jak ve vztahu k právnickým osobám, tak ve vztahu ke svěrenským fondům a fyzickým osobám: jak ukazují první případy, bude se jednat o nejčastější případ aplikace Sankčních nařízením, neboť sankcionované subjekty zpravidla v reakci na vyhlášené sankce své podíly převedly na osoby jim blízké.